

УДК 005.3.371.113

ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Конева Наталія Миколаївна, магістр спеціальності «Управління навчальними закладами», Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

Кравченко Ганна Юріївна, доктор педагогічних наук, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

Анотація — Зростання ролі і значення інформаційних процесів є характерною ознакою сучасного суспільства і системи освіти як його складової. Поняття інформатизації освіти розглядається у широкому розумінні як «комплекс соціально-педагогічних перетворень, пов'язаних з насиченням освітніх систем інформаційною продукцією, засобами й технологією».

Ключові слова - інформатизація, технології, управлінська діяльність.

Інформатизація управління закладом дошкільної освіти є невід'ємною складовою інформатизації закладу дошкільної освіти, яка істотно впливає на зміст, організаційні форми й методи управління, спричиняє зміни в діяльності дітей, вихователів, адміністративно-управлінської ланки закладу дошкільної освіти й охоплює всі напрями та сфери їх діяльності.

Як відомо, суб'єкт є кінцевим адресатом управлінських дій, що реалізуються в межах інформаційного навчального середовища закладу дошкільної освіти. Специфіка інформаційних потоків, їх періодичність, обсяг і необхідність контролю за проходженням інформації є однією з ознак, що визначає заклад дошкільної освіти як систему, якісне функціонування якої неможливе без використання сучасних апаратних і програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій управління. Життєвий цикл інформаційного середовища закладу визначають часом існування інформації в активній формі — часом, потрібним для сприймання й засвоєння суб'єктами інформації, що циркулює в інформаційному середовищі закладу дошкільної освіти. Водночас із визначенням

періодичності життєвого циклу інформаційного середовища закладу дошкільної освіти враховують його рухомість і періодичну зміну контингенту суб'єктів управління.

Інформаційне середовище закладу дошкільної освіти є штучно побудованим, структура і складові якого сприяють досягненню мети діяльності закладу освіти. Воно сформовано з окремих середовищ (підсистем). Водночас кожен підсистему розглянуто як окреме замкнуте інформаційне середовище. Структура інформаційного середовища закладу дошкільної освіти визначає його внутрішню організацію й взаємозалежність між підсистемами й елементами. Складові інформаційного середовища закладу дошкільної освіти зумовлюють його змістову й матеріальну наповненість і водночас є інформаційним ресурсом закладу дошкільної освіти [3].

Наявність апаратних і програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій управління закладом дошкільної освіти є одним із чинників, що формує інформаційне навчальне середовище та забезпечує підключення його до глобальної інформаційної мережі. Об'єктивна потреба підвищення ефективності функціонування системи освіти час від часу сприяє оновленню засобів організації навчально-виховного процесу в закладі дошкільної освіти. Така модернізація стосується всіх суб'єктів управлінської й навчально-пізнавальної діяльності: дітей, вихователів, працівників сфери управління.

Нормативно-правове забезпечення інформатизації управління закладом дошкільної освіти регламентовано переліком державних законодавчих і нормативних актів, які в сукупності складають нормативно-правову базу інформатизації управління дошкільним закладом. До них відносять: Закон України

«Про освіту», «Про інформацію», «Про національну програму інформатизації» та ін.

Основним засобом управління закладом дошкільної освіти є персональний комп'ютер. Його використання у закладі дошкільної освіти пов'язано з процесом прийняття управлінських рішень на всіх його етапах.

Для прийняття раціональних управлінських рішень, як показує аналіз практики, необхідна різноманітна інформація:

- фонового характеру про тенденції розвитку зовнішнього соціально-економічного середовища;
- власне навчального характеру, що відображає параметри навчально-виховного процесу й діяльність закладу в цілому;
- результати впровадження інноваційного педагогічного досвіду;
- новітні дослідження в освітній галузі;
- статистичні дані та їх зведення;
- спеціально підібрані звіти й огляди;
- каталоги підручників, навчально-методичних посібників, комп'ютерних програмних засобів.

Виконання соціальною інформацією управлінських функцій, циркуляція інформації між компонентами системи, між системою в цілому і навколишнім середовищем є обов'язковим атрибутом управління. Саме завдяки інформаційним процесам система управління здатна здійснювати цілеспрямовану взаємодію із зовнішнім середовищем, координувати відносини власних компонентів, спрямовувати їх рух до заданої мети [2].

Становлення інформаційного суспільства, нової економіки вимагає підходу до управління закладом дошкільної освіти, нового змісту. В Україні розробляється інформаційно-телекомунікаційна мережа для закладів освіти, в тому числі і для закладів дошкільної освіти, комп'ютерна база нормативно-правових документів, прикладне програмне забезпечення освітнього процесу. Створюються електронні енциклопедії з управління, педагогічні програмні засоби, комп'ютерно-зорієнтовані навчально-методичні комплекси, як бачимо, інформатизація освіти в цілому й закладу дошкільної освіти зокрема стає

невід'ємною частиною інформатизації суспільства.

Становлення нового, науково насиченого суспільства актуалізує проблему інформатизації закладу дошкільної освіти. Тут необхідно розв'язати ряд соціальних, педагогічних, управлінських проблем. Орієнтиром у цій роботі є Закони України «Про освіту», «Про національну програму інформатизації». В цих документах відмічається, що інформатизація закладу дошкільної освіти – це, перш за все, створення та забезпечення умов для широкого використання нових інформаційних технологій та систем з відповідним програмним забезпеченням.

Інформатизувати заклад дошкільної освіти означає впорядкувати сукупність правових, соціальних, організаційних, науково-методичних, педагогічних, управлінських процесів, які були б спрямовані на досягнення мети: розвиток закладу в новому, постійнозмінюючому суспільстві. З цією метою в управлінні закладом дошкільної освіти необхідно використовувати різні сучасні науково обґрунтовані й розроблені засоби інформації.

Інформаційна політика закладу дошкільної освіти повинна мати чітко визначену мету, зміст і результати діяльності, модель інформаційної структури та спланований процес управління.

У закладі дошкільної освіти створюються та впроваджуються в різні сфери діяльності сучасні методи отримання, вироблення, зберігання, передавання, використання інформації.

У процесі інформатизації закладу дошкільної освіти необхідно розв'язати такі завдання: забезпечити усвідомлення всіма вихователями, батьками сутності процесів інформатизації, їх ролі у пізнанні світу, діяльності людини у інноваційному бізнесі; сформувати основи інформаційної культури, забезпечити використання новітніх технологій у навчально-виховному процесі та управлінні закладом дошкільної освіти, втілювати комп'ютерну підтримку навчання та виховання, запровадити електронні посібники, пакети навчальних програм, накопичити необхідні інформаційні ресурси й забезпечити ними всі ланки організаційної структури

управління функціонуванням і розвитком закладом дошкільної освіти. Першочерговою проблемою є інформатизація процесу управління закладу, яка може бути здійснена через розробку та використання комп'ютерних програм збирання, аналізу, узагальнення та систематизації інформації, використання засобів телекомунікації, впровадження автоматизованих робочих місць, об'єднаних у єдину мережу. Закладу дошкільної освіти необхідні розробка інформаційного забезпечення, комплексна система підтримки прийняття управлінських рішень. Для використання цього необхідно забезпечити керівника закладу дошкільної освіти певними комп'ютерними програмами. Лише тоді вони являтимуть собою набагато досконалішу в порівнянні з традиційною системою, що використовується для підготовки, прийняття управлінських рішень, контролю над ходом їх виконання, планування наступної діяльності.

В науковій літературі [4], відзначається, що управління – це процес взаємодії керуючої та керованої підсистем, які мають бути цілісною динамічною системою, у рамках якої і проходять процеси управління. Щоб система була цілісною, вона повинна, поперше, розвиватися відповідно до мети, подруге, в рамках системи має бути забезпечена взаємодія всіх структурних елементів (організованість): дії всіх структурних елементів різного функціонального призначення поєднуються і цим створюють постійні зв'язки між собою. Мета є запрограмованим результатом, на досягнення якого спрямовується функціонування системи. Встановлення мети – початок самого процесу управління. Завдання вирішуються впливом на стан структурних елементів системи. Управління – це і є такий цілеспрямований вплив.

Для того щоб технологія інформатизації управління закладом дошкільної освіти добре працювала керівник повинен володіти знаннями і технологією збору, обліку, обробки, зберігання і використання управлінської інформації.

Одним з головних показників роботи технології інформатизації управління закладом дошкільної освіти є наявність системи внут-

рішньої інформації, розмежування повноважень, завдань та обов'язків різних працівників установи, чіткий розподіл напрямків діяльності що до збору, переробки та передачі інформації. Це сприяє уникненню дублювання, паралелізму в роботі, упорядкуванні системних потоків, підвищує відповідальність людей, згурповує їх.

Технологія інформатизації управління закладом дошкільної освіти передбачає поетапну розробку програми інформатизації закладом дошкільної освіти, що визначає комплекс взаємопов'язаних завдань інформатизації, спрямованих на реалізацію освітньої й інформаційної політики закладу; пріоритетні напрями інформатизації закладу освіти; шляхи формування інформаційного навчального середовища в закладі дошкільної освіти.

Список використаної літератури

1. Кравченко Г. Ю. Формування управлінської компетентності керівника навчального закладу в умовах післядипломної педагогічної освіти / Г. Ю. Кравченко // Джерело педагогічної майстерності. Сучасний керівник загальноосвітнього навчального закладу (формування управлінських компетентностей): науково-методичний журнал. – Вип. 2 (54). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2012. – 144 с.
2. Забродська Л. М. Проблеми інформатизації освіти // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 1999.— № 3.
3. Эффективное управление / Под ред. А. Гринева.— СПб., 1998.— 197 с.
4. Панкратова Н. Д. Общие тенденции и системные проблемы развития информационных технологий // Проблемы управления и информатика.— 1999.— № 1.— С. 58-68.

Автори

Конєва Наталія Миколаївна, завідувач, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 354 комбінованого типу Харківської міської ради» (dnz354@kharkivosvita.net.ua).

Кравченко Ганна Юрївна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та іноземної філології, ХНУ ім. С. Кузнеця (innovatica@ukr.net)